

Ο θεός που πού πολύ λατρεβότανε στην Καλυδώνα με τα πολλά της τ' αμπέλια, εΐτανε φυσικά ο Βάκχος. Ένας από τους ιερείους του εΐταν κι ο Κόρεσσος, που η άγαπη του στην Καλιρρόη, μια όμορφη παιδοπούλα — γιατί η θρησκεία τους τότε συχώραει και στους Ιερωμένους την αγάπη — τον είχε ξετρελλάνει και τον έκαμε δύστυχο, γιατί όσο άφτος τήν άγαπούσε τόσο η κακόκαρδη τον έμισούσε. Κι αφού όλα τα μέσα του Έρωτα περιποίησε, περικάλια κι εκέτεφες άνωφελα τα δοκίμασε κοντά της, έπεσε στου Θεού του τα πόδια, άγκάλιασε τó άγαλμά του και τον έθερμοπαράκαλεσε να τονέ σπλαχνιστή. Ο Βάκχος τον ψυχοπάνεσε τότε και στείλε στους Καλυδωνιώτες μια φοβερή άστένια, που όλοι τους βρεθήκανε μεθισμένοι, δέν Ήξεραν τί έκαναν και πολλοί άπ' άφτους πθαιναν. Έστειλανε τότε στο μαντείο της Δοδώνης, που τα χρόνια εκείνα όλοι οι γειτόνοι του, δηλ. οι Αιτωλοί, οι Άκαρνανες κ' οι Ήπειρώτες, τό θεωρούσανε πρώτο κ' έθέρων μεγάλο σεβασμό στις άπάντησες πύθγιναν άπ' τήν κουράλα μιας βελανιδιάς η που μερικά περιστερία του λόγγου της Δοδώνης έδιναν.

Και τό μαντείο τους παράγγειλε πως για να ξεθυμάσει ο Βάκχος, που εΐτανε μαζί τους θυμωμένοι, έπρεπε στο βωμό του να θυσιαστή η Καλιρρόη η όπιος άλλος ήθελε στη θέση της νάμπη. Κ' η άμοιρη που δέν εΐχεν ούτε συγγενήδες, ούτε φίλους, ούτε άγαπητικούς που να θυσιαστούνε γι' αυτή, χλιμμένη έβλεπε πως ζύγωνε η στερνή της η μέρα. Όλες οι έτοιμασίες έγιναν κι οδηγήσανε στο βωμό τό θύμα, που ο Ιερέας άτάραχος και με κρύο αίμα τήν περίμενε. Άλλ' ανάθουνε μέσα του άξαφνα οι πικριές του καημοί, που τόσα του κατέτρωγαν τα σωθικά του χρόνια, και θύμα άφτος όχι του Βάκχου, άλλ' άλλου θεού, του Έρωτα πιά, έτρεξε στο βωμό κ' έσφάγηκ' ο ίδιος δείχνοντας που φτάνει η αγάπη.

Τότε κατάλαβε η Καλιρρόη τί κακό έκαμε για να φανή τόσο άχάριστη στη μεγάλη του Κόρεσσου αγάπη και συφορισμένη και ντροπιασμένη έπληξε και σκοτώθηκε στ' άχειλι μιας πηγής, που λέει ο Πausανίας, πως δέν είναι πολύ μακριά άπ' τής Καλυδώνης τό πόρτο και που σήμερα ακόμα τή λένε «η πηγή της Καλιρρόης».

Και τό μεσαιώνη η Βαράσοβα θάχη πολλές παράδοσες, αλλά καμιά δέν έφτασε ίσα με μας. Οι τσοπάνηδες, που έρεβνησαν τις πλαγιές και τα διά-

σελά της, έμέτρησαν εκεί μέσα, λέει ο Βαζιπ, ως 72 εκκλησιές και μοναστήρια. Άλλά σήμερα όλα αυτά βρισκονται ρείπια

Έκει στις πολλές πηγές της Βαράσοβας είναι και μια άρμυρούτσικη και πικρούτσικη λίγο. Η πηγή αυτή δέν έκαθάρισε καμιά, Καλιρρόης τό κρέμα, άλλ' έχει τή δύναμη, τον Άθγουστο μόνο, να παστρέβη τα χαλασμένα και φορτωμένα στομάχια, με τα διάφορα άλάτια που τό νερό της παίρνει άπ' τή γη.

Κ' έχουν τή συνήθεια οι χωριάτες που κάθονται γύρω, καθώς και πολλοί χωραίτες, να πηγαινουν για τή γεια τους εκεί μια μέρα τό χρόνο, κι αφού παραφάνε και μεθοκοπήσουν τή μισή τή μέρα, τήν άλλη μισή να ρίχνουνται στο νερό και να φέβγουν τό βράδυ μ' άδειο διάλου στομάχι.

Γιά τούτο και τήν πηγή αυτή τή λένε τσερλονέρι.

Η Βαράσοβα άπ' τήν αρχαιότητα χρησίμευε για λιμάνι. Άλλ' είναι τόσο δυνατός ο βορριάς που φυσάει εκείθε, που δέν αφήνει ούτε πέτρα να μείνη στη θέση της, και τα πλοία που θά τόχουν εκεί άραγμένα, τα φέρνει σε μεγάλους κίντουνους, κι ο στίχος του Λατίνου ποιητή Στατίου

«Ionis et fluctibus hospita portu Chalcis».

δέν λέει αλήθεια, αλλά πολύ αφιλόξενο πρέπει να τό πη κανένας αυτό τό λιμάνι.

Άργότερα ονομάστηκε Γαλατάς. Με τέτιο όνομα τό βρίσκομε στον πόρτουλανο που έβγαλε ο Τάγιας στα 1573 κ' έτσι τό λένε κ' οι περιηγητές που άργότερα, στα τελευταία της σκλαβιάς χρόνια, έγράφανε γι' αυτό.

Ο πόρτουλανος του Τάγια περιέρχος για τή γλώσσα του είναι και καθρέφτης της μεγάλης προόδου πώκαμε η έθνική μας γλώσσα από τότε ίσα με τα σήμερα και σημειώνω άπ' αυτόν τό μέρος που γράφει για τήν παραλία της Αιτωλίας.

«Από τό Δραγαμέστο ως τό Πεταλά είναι μίλια 25'. Ο Πεταλάς είναι νησί και έχει πόρτο καλό, και αν θέλεις να ύπας εις τον Πεταλά και θέλεις να ράξεις εις τήν μερσία της τραμουντάνας είναι νακαμπάνια και ράξεις άγκουρις και άγκουρις. και

αν θέλεις να ύπας εις τον Πεταλά εις τήν μερσία του λεβάντη, άμε μέσα σιγούρος και κοστάριζε τον Πεταλά και ράξε τα σίδερα σου εις τον λεβάντη εις φούντος έργυλαίς ζ' και τα σίδερα πληρήσια σου εις τό νησί και αν θέλεις νερό, άμε εις τον άγια Νικόλαο και είναι μια γρόττα και είναι νερόν όσον θέλεις. Από τον Πεταλά ως τους Κουρτζουλάρους είναι μίλια 5' και ύπαγαίνοντας αυτήν τήν στρατα εύρίσκεις τήν Άξενέρα και τήν Μακρόνησο και εις τας Όξείαις και αν θέλεις να ύπας ανάμεσ ταίς Όξείαις και τους Κουρτζουλάρους έχεις φούντος νερόν να περάσης με πάσα καράβι και να κοστάρης περισσότερο ταίς Όξείαις παρά τό Άσπρο Πορτάμι και εις τους Κουρτζουλάρους είναι μια βελανιδιάς τήν μερσία της τραμουντάνας και είναι διά ύπασα ξύλο, άμην τό περισσότερο στέκουν τ' άρματωμένα ανάμεσ τους Κουρτζουλάρους και ταίς Όξείαις προς τον λεβάντη είναι ένα νησί μικρό και εκεί στέκουν τα καράβια. Από τό Άνατολικό ως τό Δραγαμέστο είναι μίλια 17', από τό Άνατολικό ως τον Ναύπακτον είναι μίλια 20', και εις ναυτήν τήν στρατα εύρίσκεις τον Γαλατά, τή Καρβουολίμνη και τό Σοποτόν. τό Σοποτόν είναι η Κακή Σκάλα και εκεί στέκουν τα ξύλα μικρά και μεγάλα και ράζουν τα σίδερά τους εις τήν όστρια, εις τον σιρόκο και τα πληρήσια εις τήν γην από ύμεσ τα Καστέλλια μίλια 7'. εύρίσκεις τον κάθο και από εκεί μίλια 7' είναι ο Έπαχτος».

Σήμερα τό μέρος αυτό της Βαράσοβας τό λένε λιμάνι του Κρουονεριού κι από εκεί αρχίζει ο σιδηρόδρομος που περνά από τό Μεσολόγγι και πηγαινει στο Βραχώρι. Η έταιρία του σιδηρόδρομου, που τή γράφουν για έφορία ΣΒΔΕ, έχει ένα μικρό βαποράκι — τήν Καλυδώνα — που δυό φορές τή μέρα κάνει τό μεταξύ του Κρουονεριού και της Πάτρας ταξίδι.

Αν όμως πάρης κανένα χάρτη, άπ' άφτους που οι σοφοί του Πανεπιστήμιου έχουν εγκρίνει για να μαθαίνουν τα παιδιά μας τή γεωγραφία, θά ιδής πως τό Κρουονέρι σημειώνεται όχι στη Βαράσοβα από κάτω, αλλά στου Μεσολογγιού τήν παραλία και πως για να ταξιδέψης με τό σιδηρόδρομο δέν θά περάσης τό Φειδάση.

Έτσι διδάσκειται κ' η Γεωγραφία στον τόπο μας!

K. A. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

Ο ΠΕΤΡΟΠΕΛΕΚΗΤΗΣ

Του φίλου μου Δ. Σωτηρίου

Μια φορά κ' έναν καιρό κάποιος πετροπελεκητής έδούλευε τεχνικά στο λατομείο, εκεί κοντά που έπερνούσε ο μεγάλος έξοχικός δρόμος.

Εΐταν καλοκαίρι. Κατά τό δειλινό, τή στιγμή που κατακουρασμένος ο πετροπελεκητής, κρατώντας τή μέση του με τό ένα χέρι, έσφουγγίζε με τό άλλο από τό λιοκαμμένο μέτωπό του τον τίμιο ιδρωτά του, είδε ναρχεται μια δλόχρυση άμαξα.

(*) Τούτο τό παρμηθι τόγραφα άπ' άφτου μου δηγήθηκε κάτι τέτιο φίλος μου Δημοσθένης Σωτηρίου, που τό είχε διαβίση κάπου. Σάν του τό έπληγα του φίλου μου, μου έιπε, πως όπως τόγραφα είναι όλος διάλου νέο, με όλος διάλου άλλη μορφή. Γι' αυτό τό δημοσίεψα.

τήν έτραβούσαν τέσσερα κατάμαυρα άλογα. δυό ύπερέτες έμπρός κι άλλοι δυό πίσω, καθισμένοι αντιμέτωποι, με πελώριους άνεμιστήρες, έκαναν άέρα στον πολύσαρκο εύγενή κύριό τους, που ξαπλωμένος φαρδύς πλατύς στο άναπαυτικό καναπέδάκι της δλόχρυσης άμαξάς του, έρροπούσε με τόσην ευχαρίστηση τό άρχοντοκαμωμένο άεράκι του εκείνο, ώστε μέσ' άπ' τα στενόμακρα μουστάκια του εξέφηνε άκατάπαυστα κάποιο έλαφρό χαμόγελο... παιδιάτικης εύτυχίας.

Τή στιγμή όμως, που έζύγωνε στο λατομείο τάμάξι τόλόχρυσο, καθώς αντίκρουσεν ο εύτυχισμένος αυτός άρχοντας τό φτωχό πετροπελεκητή, έρριξε καταπάνω του δυό τόσο περιφρονητικές ματιές, και οι χρυσοτυμένοι του υπερέτες τον έκοίταζαν με τόσο περιφρονητικό χαμόγελο, που ο κατακουρασμένος δουλευτής, χωρίς νάν τό θέλη, έβόγγιζε μέσ' άπ' τή βαθή της καρδιάς του και του εξέφύγανε από τα καταδιψασμένα και φριγμένα χείλη του τέτοια πικρά και βλάστημα λόγια:

— Τι τάχα μ' όφειλει η ζωή! Γι' αυτούς τους παραλήδες είναι ο κόσμος! Και τί αν δουλεύω, Θεούλη μου, και τί τάχατες αν τραβάω τόσα και τόσα καθημερινά κι όλημερα έδω στα παλιόβραχα, για να σου κρατήσω σ' αυτό δά τό κουφάρι μου τήν ψυχή,

που μου χάρισε;.. σαν τί όφελήθηκα! Βάσανα, βάσανα... και μόνο βάσανα! Να έγινόμενε... μια ήμερούλα τουλάχιστο, μονάχα μίαν ήμέρα... πλούσιος, θά έκαταλάβαινε τότες ο καθένας πως είναι στον κόσμο ένας καλοκάγαθος Θεός, που του πέπουν οι τόσες και τόσες θυσίες μας!.. Άχ, άς έγινόμενε μια στιγμούλα πλούσιος... κι άς πέθαινα!

Δέν έπρόφτασε ναποτελειώσει ο καλόμοιρος τό λόγια του, και του παρουσιάζεται στη στιγμή μπροστά του μια χρυσομαλλούσα Νεράϊδα, σωστή νυφούλα πεντάμορφη, και σαν έστάθη άγνάντια του κινώντας τό διαμαντένιο ραβδάκι της, που έσφιχτοκρατούσε στο κρινόδαχτυλο χεράκι της, του λέει:

— Από αύριο, πριν γλυκοχαράξη, θάσαι πλούσιος!

Και άμέσως, έγινε άπ' έμπρός του άφαντη, σαν Νεράϊδα που εΐταν.

Τήν άλλη μέρα, πριν γλυκοχαράξη, ο άπελπισμένος πετροπελεκητής ζυπνάει θαμπωμένος μέσα σ' ένα μαρμαρένιο πκλάτι, που ίσως μόνον ο Ουράνιος Βασιλέας θά έφανταζότανε ναποκτήση. Τέσσερες υπερέτες παγκαλέμορφες κι άλλοι τόσοι υπερέ-

ΑΠΟ ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΒΑΛΠΟΥΡΓΗΣ

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σά να μπαίνωμε στις σφαιρές
της μαγείας κατ' του άνείρου.
Έλα γίνε σ' έδηγός μας,
γρήγορα ν' ανοίξουν μπρός μας
οί πλατιοί κ' οι έρμιοί τόποι!

ΛΑΜΠΥΡΙΔΑ

Βλέπω δέντρα πώς κατόπι
τρέχουν τόνα σταλλά, οί βράχοι
δές πώς γέρνουνε τή ρίχνη,
πώς οί μύτες τους σφυρίζουν
και φυσούν και ροχαλίζουν!

ΦΑΟΥΣΤ

Τά νερά πηδούν κι αφρίζουν
μέσ τους βράχους, μέσ τή χλόη.
Φλοίσφο ακούω ή τραγουδία κεί;
Μην ακούω αγάπης λόγους,
ήχους απ' ωραίους χρόνους;
Ό,τι πόθους κλείουν τά στήθη!
Κ' ή ήχο σάν πάραμυθι
του παλιού καιρού άνταχεί;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κράου! Βάου! Άκου στά πλάγια
κακακίξη, κουκουβάγια
και κοράκια δά' άγγελουόνας;
Στά χαϊόκλαδα περνούνε
σαλαμάντρες; Τί μακριά
πόδια, τί παχειά κοιλιά!
Σάν τά φίδια οί ρίζες στένουν
απ' τούς βράχους κι απ' τόν άμμο
βρόχι δάλλοκοι έδω χάμω
και μάρ κιάζουν και μάρ δένουν.
Λές οί ρόζοι ζωντανεύουν,
σάν πολύποδα υπερδεύουν
τό διαβάτη. Κι απ' τά ρείκια
κι απ' τά μούσκαλα τά ποντίκια
μυριοχρώματα, κοπάδια,
κι από πίσω πλάθια σκίζουν
λαμπυρίδες τά σκοτάδια
και συγχύζουν και ζαλίζουν.

ΦΑΟΥΣΤ

Άλλά, πέρ' μου, στήματούμε
έδω τώρα ή προχωρούμε;
Όλα ως να γυρίζουν μοιάζουν,
βρίχοι, δέντρα όψη αλλάζουν,
λαμπυρίδες άνεβαίνουν
και φουσκάνουν και ληθαίνουν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Άπ' τή φόρεμά μου πιάσου!
Μιά ψηλή κορφή είν' έδω,
πώς άστράφτει δές μπροστά σου
ό Μαρμωνάς μέσ το βουνό.

ΦΑΟΥΣΤ

Πώς παράξενα στά ζύθη άντιφεγγίζει
μιά λάμψη ως ή αυγή θαμπή!
Κι ως μέσ αυτά τά τρισάθα σκορπίζει
της άδύσσου μιάν αναλαμπή.
Φουντώνει άντίρα έδω κ' εκεί καπνίζει,
έδω φωτιά σπιθοβολάει μέσ απ' τήν άχνη,
τώρα σέρνεται σά μιά κλωστή απ' άράχνη,
τώρα σά βρύση όρμητικά αναβρύζει.
Έδω μέσ τή λαγκάδι απλώνεται
μέ χίλιες φλέβες μακριά πλατιά
κ' έπειτα πέρα στή στενό στρημώνεται
και πάει και σμίγει σ' ένα ξαφνικά.
Σπίθες πετιούντ' έδω κοντά,
άμμος χρυσός σά ν' άνεμίζεται.
Μά δές! δάλακρος ό βράχος ως ψηλά
ως τήν κορφή του πώς φλογίζεται.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ό άρχοντας ό Μαρμωνάς γιά τή γιορτή
τό παλάτι του δέν έχει φωτισμένο;
Τί εύτυχία που τόχεις ιδωμένο.
Μυρζομ' έρχονται οί καλεσμένοι όρμητικοί.

ΦΑΟΥΣΤ

Πώς άνυσάει μέσ τόν άέρα ή άνεμοζιάη!
Τί χτυπήματα μου δίνει στή κεφαλή!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Άπ' τού βράχου τά γέρικα πλευρά κρατήσου,
μην γκρεμιστής στά βύθη της άδύσσου.
Τά σκοτή απ' τήν άντάρα πάζουν.

Άκου, τά δάση δάδδοβα πώς τρίζουν!
Οί κουκουβάγιες φεύγουν τρομασμένες.
Άκου! Οί κολώνες πέφτουν συντριμμένες
των πράσινων αίώνια παλατιών.
Τί άναστέναγμα και τσίκισμα κλαδιών.
Τά δέντρα δυνατά βγγούνε,
οί ρίζες σπάζουν και τριζοβολούνε!
Κι όπως πέφτουν τόνα σταλλά σωριασμένα,
δλ' άνάκατα βροντούν δαιμονισμένα
και στους γκρεμούς που τή συντριμματα βου-
[λιάζουν
οί σίφουνες σφυρίζουνε κι ουρλιάζουν.
Άκους φωνές εκεί ψηλά;
Φωνές μακριά, φωνές κοντά;
Ναι, σ' όλο πέρα πέρα τή βουνη
τραγουδι χύνεται δαιμονικό!

ΓΚΑΙΤΕ

(Μετάφρ. Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ)

Η ΔΡΑΚΟΤΡΥΠΑ

(Τριχωνία).

Είς τή βελαώρα του Πεταλά στο Βάλτο, σ' ένα
άνοιγμα των δένδρων, ραίνεται ένας όχτος μεγάλος,
μέ μιά τρύπα πλατειά κατακόκκινη στή μέση. Τήν
λέν Δρακότρυπα. Έκει μέσα κάθονταν μιά βολά
ένος δράκοντα, και κάθε νύχτα ξεκινούσε γιά τή
Βάλτο, και πήγαινε κι άντάμωνε μιά βοσκοπούλα
όμορφη, που βόσκαγε στά κατσάβραχα τά γίδια
της. Τό κορίτσι από τή φόβο του στήν έρχή δέν
είπε τίποτα, μέ στή ύπερα σά δέν μπορούσε νά
βαστά τήν άγκαλιά του κάθε βράδυ ένα φοβερό
θερίο, που τού βύζανε τή αίμα του, τή ξομολογήθηκε
στά δερροζάδερρά του. Κ' έκαμν κρυτέρη τάδερ-
ροζάδερρά του και βρέσαν τή δράκοντα. Και ξεκί-
νησε βαρεμένος ή δράκοντα απ' τή Βάλτο, ραντί-
ζοντας τή χόμα μέ τή αίμα του κ' ήρθε και ψόφησε
στήν τρύπα του. Τή μέρα φαίνεται τή αίμα του
σταλαματιές σταλαματιές στή μονοπάτι, και τή
νύχτα άγροικιέται πάντα τή σκούζιμό του.

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΨΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΛΕΞΕΤΑΙ 3-5 Μ.

τες άγγελολόχοι, γονατιστοί έμπρός του και οί
όχτω, έπερίμεναν κρεμάμενοι από τά χείλη του τις
προσταγές του σατισμένου αφέντη τους.

Χιλιάδες γλυκόλαλα πουλάκια έκαλιδούσανε
γύρω του, πετώντας στή φαρφουρένιο δωμάτι του πε-
τροπελεκητή μέσ από τόν πλαγιό κήπο του πα-
λατιού του, όπου άνθοβολούσανε τά όμορφήτερα, τά
πιο μεθυστικά λουλούδια, κι άπλωναν τόν ήλιο
τους, μ' ήλιο και μέ στρογγυλοφέγγαρο, τά πιο
παράξενα δέντρα τού κόσμου, που τά έποτιζανε
νύχτα-μέρα τόσα κοντυλοπελεκητα φειδωτά ρυάκια
μέ τή κρουσταλλένια, τή διάφανο νεράκι τους.

Ευρέθηκε ή καλός σου, νά μην τά πολυλογούμε,
μέσα σ' έναν άληθινό παράδεισο!..

Χωρίς νά σαλέψη ή νοός του, έπερνούσε τώρα
ζωή χρυσάμενη. Φαγι και ύπνο-ύπνο και τέλεια,
πέρα και πέρα, καλοπέραση... μά πρό πάντων κα-
θημερινή άμαξάδα. περίπατο καθημερινό κι άτέ-
λειωτο μέ λογής-λογής άμαξες, που δέν τις είχε
έδω άκόμη άνθρώπου μάτι στήν πολυάνθρωπη έ-
κείνη πατρίδα του.

Η άναπαυτική όμως ζωή, ή καθιστική εκείνη
καλοπέραση, έπάζανε τόσο πολύ τή σκελεθραμένο
πετροπελεκητή, που δέν έμπόρεε τώρα πλιά ούτε
νάνασάνη έλευτέρα, μά ούτε νά φάη, ούτε νά πιή

όπως έπεθυμούσε κι όπως έσυνείσθεε μέτα στά
πλούτη και στις άρχοντιές του.

Οί πλιο ζακουσμένοι γιατροί τού είπαν, αν θέλη
νά ζήση, χωρίς άλλο... νάφήση αυτή τήν τροχονί-
νητη και καθιστική ζωή, νά παραιτήση τις άμαξες;
και τήν άνάπαση και νάλλεξη όλος διόλου ζωή.

Ό πρώτος, μάλιστα γιατρός, της χώρας τού
είπε, πώς τή μόνο γιατρικό του είναι καθημερινός
περίπατος, σέ μέρος άνοιχτό, ήλιολουσμένο, λίγο ά-
νηφορικό, άλλοιώς δέ δίνει τή λόγο του γιά τή
ζωή τού εύγενικού πελάτη του.

Μά ή εύγενικός πετροπελεκητής μας δέν έμπό-
ρεε τώρα νά κάνη ούτε πέντε λεπτών της ώρας
δρόμο έκουραζότανε, ίδρωσε, λαχάνιαζε και κατα-
κομμένος έσυλλογιζότανε τήν άτυχία του!..

Μιά μέρα τόσο πολύ έκαίγε ή ήλιος, που δέν
τόν άφινε νά κάνη βήμα βλέποντας, πώς δέν μπο-
ρούσε νά περπατήσει άναστέναζε βαρειά και είπε
άπολιτισμένος:

— Τί τάχα μ' άφελούν τά τόσα μου αγαθά-
τί μ' άφειλεί τάμείρητο χρυσάφι! Νά, ζωή, στάλην
θινά έλευσινή! νά είται πάμπλοτος και νά μής
ήμπορης νά κάνη δυό περπατησιές! Όρίστε έναν
ήλιο, λαμπερός σάν τή χρυσάφι μου, όμορφος σέ
τά διαμάντια μου, που μπορεί νά σου φτειάξη τόσα

και τόσα... όταν τού κατέβη, μάλιστα τρέχοντας; νά
πύ κορτή στήν τόπο καίγοντας σε άλύπητα! Πόσο
σέ καλοτυχίζω, ήλιε μου προσήλιε μου και κοσμο-
γυριστή μου!.. Νάταν τρόπος... βέβαια νά έμπόρεε
κανείς νά γίνη ήλιος; δέ θά είταν καλύτερα πρέ-
μα!.. Άχ, και νά έγινόντου ήλιος!

Δέν έπρόφτασε νάποτελειώση τά παρακαλετικά
του λόγια, και παρουσιάζεται μπροστά του ή έδω
χρυσομαλλούσα Νεράϊδα μέ τή διαμαντένιο ραβδάκι
στού κρινοδάχτυλο χέρι της, και λέει στήν παχύ-
σαρκο φίλο της:

— Ψυλώσου ως τά καταγάλνα ούράνια; γίνε
όπως έπεθύμησε ή καρδιά σου, λαμπερός ήλιος!

Και στή στιγμή έγίνηκε άφαντη, σάν Νεράϊδα
που είταν!

Και πράματις ή πετροπελεκητής, καθώς δά
είταν όλοστρόγγυλος, δέν άργησε νάποστρογγυλέψη
όλακρος, και, ή τού θάματος, νά σηκώνεται σιγά-
σιγά σάν λαμπερή άνεμόφουσα πελώρια, και πρίν
φτάση μεσοούρανα, νά σου γίνη άπαραλλάχτος ήλιος
όμοιος; κι άκόμη πιο καλύτερος.

Είταν κατευχαστημένος μέ τή νέα του ζωή;
Ήλοχαμογελούσε μέ τή χρυσό του χαμόγελο, ότες

Χαλάσματα Της μοναξιάς ή λευτεριά μοναχά... Μέσ' τ'ο ναό τ'ο θρόνο της έχει σιγημένο άδύμα...

Μόνο τ'ουκνίδες κι άνανθο τριφυλλί πιά φουρώνουν... Και φλοῦδι φλοῦδι πέφτουνε τὰ μουχλοφυγωμένα...

Μά είναι ο νάος σου άθάνατος, Ίμαλαγένιε Φοῖβε... Γιατί τεχνίτες έπλυσαν την δημοφιλιά του που είχαν...

Και συντηρήσ' άπόφαχος τ'ο σμερδαλιό τόν Κάμπο... Και τίς γλυκόμενες λιμνίδες και τὰ βουνίσια χιόνια...

ΕΡΜΟΝΑΕ

ΑΛΗΘΙΝΑ ΔΡΑΜΑΤΑΚΙΑ

ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ

Στό εύρύχωρο κοριντόρι του Νοσοκομείου, σιμά στό παράθυρο, κάθεται σέ μιá παλιοκαρέκλα ο μπαρμπα-Γιαννιός...

Όζω φρέζει, στό κοριντόρι κανέναν άλλος. Ό μπαρμπα-Γιαννιός, κοιτάζει δεξιά ζερβό φοβισμένα, βγάζει από την τσέπη του ένα πακέτο με καπνό...

Κείνη τή στιγμή, πάναθεμά τηνε, νά σου κ' ή νοσοκόμα! "Ημερη γυναικούλα μά με μιá άγριοφώναρα που σου κόβουνται τὰ ήπατά σου...

— Τί κάνει; αυτό; του λέει θυμωμένη.

— Τι νά κάνω! άπάντα φοβισμένος σά μωρό παιδί ο έρμος. Μά πεθάναν οι πόνοι και για νά τους άλησημόνησα έστρησα 'να τσιγάρο.

— Τσιγάρο δώ μέσα; Και δέ βλέπεις αυτό; Και τούδειξε ένα χαρτί κολλημένο στον τοίχο που με μεγάλα γράμματα έλεγε: "Απαγορεύεται τ'ο πύθιν και καπνίζεϊν".

— Μά, κυρά μου!.. Μιá ρουφηξιά μοναχά!.. Μιá!.. "Έτσι, νά χαρείς τὰ νιζτα σου!..

— Δέν έχει τίποτε!.. Νά τ'ο πεταξείς άμέσως... τώρα δά!..

Ό μπαρμπα-Γιαννιός αρχίζει νά θυμώνει.

— Αί, διάολε, δέν τ'ο πετάω! Νά!!.. Και ρουφώντας γρήγορα γρήγορα τρεις τέσσερις βαθιές ρουφηξιές, τή μιάν άπάνω στην άλλη, φωνάζει:

— Τί θά μου κάνεις;.. Σμότωσέ με, νά!.. Μά θά τή καπνίσω!..

— Τί θά σου κάνω; του άπανιάνει ή νοσοκόμα με πικρό χαμόγελο. Ξέρω γώ τί θά σου κάνω. Τό βράδυ δέ σου δίνω ύπνο... Τίποτα!.. Δέν έχει τ'ο βράδυ ύπνωτικό, και σάφήνω νά ούρλιάζεις όλη νύχτα και νά δέρνεσαι από τούς πόνους!..

— Μή, κυρά μου, μή! "Ό,τι θέλεις!.. Σκληρός σου! φωνάζει κατακίτρινος από τ'ο φόβο ο μπαρμπα-Γιαννιός! Μή!.. Νά μου δώσεις ύπνο... Αυτήσου με, κι ούτε ξαναπίνω πιά τσιγάρο δώ μέσα!.. "Υπνο, ύπνο, για τόνομα τ'ο θεού!

Κι άνοιγόντα; τ'ο παράθυρο πετάει μαζί με τ'ο τσιγάρο και τ'ο πακέτο του.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΟΙ ΛΕΚΑΠΗΝΟΙ

Θυμῶμαι μιá βραδιά χειμωνιάτικη—πᾶνε τέσσερα πέντε χρόνια από τότε—ποδοῦθε ο μακαρίτης ο Καμπύσης ολίτι μου νά μου διαβάσει τήν πρώτη πράξη τῶν «Λεκαπηνῶν» του. "Ήξερα πῶς γράφει ένα τέτοιο δράμα, γιατί συχνά μιλούσαμε γι' αυτό, κ' ήξερ' ακόμα πῶς οι «Λεκαπηνοί» θᾶναι τ'ο δεύτερο δράμα μιανῆς σκηνηϊκῆς τριλογίας πούχε σκοπό νά γράφει παίροντας για θέμα τούς 'Ολυμπιακούς άγῶνες («Μίς "Αννα Κούζλεῦ») τόν πόλεμο (οί «Λεκαπηνοί») και τὰ ὕστερ' από τόν πόλεμο.

— 'Ακούτ' εκεί! "Ήλιος, Βασιλέας τ'ο ούρανού και τῆς γῆς, νά μή μπορῶ μήτ' ένα συγνεφάκι νά παρκαμερίσω! "Άς μου λείπη τέτοια έξουσία, τέτοια λαμπρότη, τόσο όμορφιά! "Άς μου λείπη! "Επρωτικούσα... προτιμῶ αληθινά τή μαύρη ὄψη τ'ο σύγνεφου!.. Σύγνεφο νά εγινόμενον δέν εἶταν ἄσχημο! "Άχ, και νά εγινόμενον σύγνεφο!

Δέν ἐπρόφτασε νάποτελειώση τ'ο ὕστερο λόγο του και άμέσως, σάν νάν τόν εγγιζέ κάποι διαμαντένιο ραβδάκι. Και καθώς εἶταν απ' τ'ο θυμό του κατακόκκινος, χάνει τή φεγγοβολή του, απλώνεται σιγά-σιγά σάν φωτόχρωμη λικναρισμένη τουλούπα και, χωρίς νά τ'ο καταλάβη, γίνεται τόσο άλαφρῆς, τόσο δροσερός, τὰ μάτια του γίνονται δυό γαλάζιοι μεγάλοι λάκκοι, ὡς πού τέλος έσβυσε και τ'ο φωτερό χρώμα του ὅλος διόλου, κ' εγίνηκε, καθώς ἐπιθυμούσε, σταχτόμαυρο σύγνεφο, πού τ'ο έφυσούσε ο άνεμος κ' έτρεχε στον άπέραντο ούρανό με δρόμο άκράτητο!

— "Ά, τώρα μάλιστα τ'ο καταλαβαίνω! νά, δτι έλαχτάρηζε τόσο καιρό ή καρδούλα μου: άπλωσε τέλος τ'ο σφιχτοστρογγυλεμένο κορμί μου... και τρέχω σάν τόν άνεμο... χωρίς νά κουράζομαι σταλιά! Και σούχω τόσο δροσερό αίμα, ναι, σου είμαι τόσο δροσερό, πού θαρρείς ο δρόμος με άναστα-

Ό Καμπύσης εκπρόθευσε μιá ποιήματα, κι άρχινῆσε νά μου διαβάσει τ'ο δράμα του. Κείνη τή βραδιά μόλις είχε τελειώσει τήν πρώτη πράξη κ' ήμωνα ο πρώτος πού τήν άκουγα. Διάβαζε σιγά σιγά και μ' ένα μολύβι κόκκινο στο χέρι δώθωνε μιá λέξη, έσβηνε μιá φράση, προσέθετε άλλη, ὡ, που καταλάβαινε πῶς τ'ο νόημα δέν έβγαυε ξάστερο, ὡπως τ'οθελε, ή ή κουβέντα δέν ερχότανε φυσικά.

— Θα σ'αφιερώσω, μούτε, αυτό τ'ο δράμα σάν τ'ο τελειώσω!

— Τελειώτ' το πρώτα!

— Δέ θά τ'αγγήσω!.. Τ'ο δουλεύω με κέφι!.. Τ'οχω τελειώσει μάλιστα ὅλο μέσ' τ'ο μυαλό μου και τ'ο γράψιμό του πιά για μένα θᾶναι μι' άντιγραφή και τίποτ' άλλο!.. Θέμα για δράμα, μιá φορά! "Ό πόλεμος ὕστερ' από τ'ο μεθῆσι τῶν 'Ολυμπιακῶν άγῶνων... Και τέτοιος πόλεμος!.. Ψέματα!

Και γελοῦσε. Και γελοῦσα και γώ... Κι άρχινῆσαμε γάραδιάζουμε ὅλα τ'απόσπασματά τ'ο πολέμου. Τ'οῦ εἶπα κᾶνα δυό πού δέν τᾶξερε και τᾶρέσανε.

— Ναι! Θα μπουνε κι αυτά μέσα στο δράμα.

Κάποι θα τὰ χόσω κι αυτά! Θέλω ὅλα, πρόσωπα και πράματα, νᾶναι αληθινά σ' αυτό τ'ο δράμα μου... Νά, ο Κωσταντῆνος! Μά αὐτός άπάνου μίτου είναι ο 'Ατιωνάνης ο Μάτεσης, πού στον πόλεμο ὄνειρευότανε νά κάνει δικό του έπιουργεῖο για νά σώσει τήν πατρίδα. Μίνα με δῶριζε έπιουργό τῆς Παυδείας, τόν Καρκαβίτου έπιουργό τῶν Σιγατωικῶν, τόν Βλαχογιάννη... δέ θυμῶμαι πού έπιουργεῖο ἔδινε και σ' αὐτόν!.. Μά κι ο κ. Λυκούδης είναι μέσα στήν πρώτη πράξη, με τούς πατριωτικούς λόγους πούβγαζε στήν 'Εθνική 'Εταιρία... Είναι κ' ή κ. Παρρέν. Τήν έννοιωσες;

— Μοῦ φαίνεται!..

— "Όλα ζωντανά πρόσωπα. Κ' οι σηνῆς, από τή σημερινή ζωῆ κι αυτές παρμένες! "Η δεύτερη πράξη θᾶρχινῆσει μιá πολεμική διαδήλωση στό Σύνταγμα... Σ' ένα μῆνα τελειώνει τ'ο δράμα!

Περάσανε μῆνες και τούς «Λεκαπηνούς» δέν τούς ξανάπιασε σ'α χέρια του. "Όσοι φορῆς τόνειρωτούσα, πάντα μ' άποικνωότανε με τὰ ἴδια λόγια: — «Θά γίνουμε κι αὐτοί, με τήν ἀριδα τοῦς!» Πλάκωσε κ' ή άρρώστεια του ὕστερα πού νά σκεφτεί για «Λεκαπηνούς» κανέναν.

Άγρους μῆνες πρῶν πεθάνει, τ'ο καλοκαῖρι, τόν άντάμωσα στον Πόρο, στήν ὁμορφη έξοχή τῆς Πλάκας, πούχε πάει για νά βρεῖ τήν ὕγιά του.

Περάσανε μῆνες και τούς «Λεκαπηνούς» δέν τούς ξανάπιασε σ'α χέρια του. "Όσοι φορῆς τόνειρωτούσα, πάντα μ' άποικνωότανε με τὰ ἴδια λόγια: — «Θά γίνουμε κι αὐτοί, με τήν ἀριδα τοῦς!» Πλάκωσε κ' ή άρρώστεια του ὕστερα πού νά σκεφτεί για «Λεκαπηνούς» κανέναν.

Άγρους μῆνες πρῶν πεθάνει, τ'ο καλοκαῖρι, τόν άντάμωσα στον Πόρο, στήν ὁμορφη έξοχή τῆς Πλάκας, πούχε πάει για νά βρεῖ τήν ὕγιά του.

νει, αντί νά με... Ιδρώνει! Εὐχαριστῶ σε, διαμαντένιο ραβδάκι μου!

Τήν αὐγή ὅμως, εκεί πού περνούσε βικτωικά από πάνω σέ κάποιο δέντροστολισμένο χωριουδάκι, ἄξαφνα έννοιωσε κάτι νά τον κρυώνη, σάν άνατριχίλες κρυολογημένου ανθρώπου: τ'ο κορμί του σιγά-σιγά νά ὀγκραίνη, νά νερούλιάζη... νά βραδίνη.

— Τ' είναι τούτο πάλι! άναστένιαζε. "Ω, ὦ... πῶς γίνουμ' έτσι... πῶς...

Και δέν ἐπρόφτασε νά νοιώση καλά καλά τ'ο παθαίνει και στή στιγμή σου γίνεται μιá τόσο δυνατή βροχή, πού σέ πέντε λεπτά έχύθηκε στό άντικρυνό λειβαδοτόπι και έπλημμύρισε τ'ο ποταμάκι, πού τώρα τρέχοντας ελεύθερο κατέβαινε κατά τ'ο πι' ὁμορφο περιβολάκι τ'ο χωριού.

— Καλό κι αυτό! έφρίφλισε. Νά σου εἶπω, δέν είναι άσκημη δουλειά κ' έτούτη!.. Νά εἰπούμε και τήν αληθεία... Εἶχα βαρεθῆ νά τρέχω και νά σεργιανῶ σ'α ψηλά!..

Καθῶς ὅμως εγοργότρεχε φλιφλίζοντας, ἄξαφνα τ'οῦ έμποδίζει τόν ελεύθερο δρόμο του... κάποιος βράχος, ὄχι και πολὺ μεγάλος... Άφριζε τ'ο βιαστικό ποταμάκι νά τόν περάσῃ, έπολεμούσε... τίποτα, εἶταν άδύνατο: ο βράχος άκούνητος κι άσά-

φορές απ' τὰ ψηλά έβλεπε λογῆς λογῆ; παράξενα, ὅλα γελοῖα μά κι άλλα περίεργα... "Εκοίταζε παντού ελεύθερα, και μ' εὐχαρίστησῆ του έθωρούσε πόσο φτωχοί και άρχόντοι, ζῶα και δεντρικά, λούλουδα και χορταράκια, στεριανά και θαλασσινά, τόν εὐχαριστούσανε, ὅπως τ'ο καθένα ήξερε, προσκυνῶντάς τον, σάν τ'ο μεγαλύτερο Βασιλέα ὅλου τ'ο Κόσμου!

Εἶταν άνοιξη ἤρθε τ'ο καλοκαῖρι: πάντα εὐχαριστημένος, περίχαρος.

"Υστερῆς φτάνει και ο σκουντουφλιάρικος χυνόπυρος: "Εκεί πού έπερπατούσαν ο νέος "Ήλιος, βλέποντας σ' ένα πυκνὸ ρουμάνι, ἄξαφνα έρχεται μπροστά του κάποιο μαῦρο και πυκνὸ συγνεφάκι, και με άδιαντροπιά δυσκολοπίστευτη τ'ο έμποδίζει νά βλέπη τήν ὁμορφη θωριά τ'οῦ δενδρότοπου και τ'ο μαυρίζει ὅλο τ'ο χρυσὸ πρόσωπο!

"Εκανε, πρώτη του φορά νά κουνηθῆ λίγο ζερβό, έπολέμησε νά παραστρήση λίγο δεξιά, δέν έμπόρεσε: σάν "Ήλιος έπερπατούσε παντότεινά έμπρός έμπρός του και τ'ο σύγνεφο.

Θυμῶμένος τότες ο "Ήλιος, τόσο έστενοχωρήθηκε... πού άρχισε νά βλαστημάη τήν ὦρα και τή στιγμή πού του κατέβη, νάνεβῆ ψηλά και νά γίνη "Ήλιος...

Μιάν αβγή πού περπατούσαμε από κάτω από τις πορτοκαλιές και μιλούσαμε για χιλιά δυο πράματα, μού μίλησε και για τους «Λεκαπηνούς».

— Ξέρεις, τήνε τέλειωσα και τήν τετάρτη πράξη!

— Όστε πάει όλο τό δράμα:

— Όχι! Τή δεύτερη και τήν τρίτη τις άφησα γι' άργότερα. Έγραφα τήν τέταρτη... Σου τό είπα πριν πώς παντρεύτηκε κ' η Μάρθα... Πήγε βλέπεις καπετάνιο κι αυτή, κ' ήθελε ο γάμος της να μη μνημονευτεί στους «Λεκαπηνούς»...

Τά χειρόγραφα δέν πάει μαζί του να μού τά διαβάσει. Τέχε στήν Αθήνα. Μά μού τή δηγήθηκε δάη τήν πράξη. Μου μίλησε πάλι και για τήν κόρη πού άγαπούσε και πού τήν ήλεγε Μάρθα—αυτή είναι η Μάρθα της «Μίς Κούζλεϊ» και των «Λεκαπηνών», κι απ' αυτή πήρε άφορητή να γράψει τό «βιβλίον των Σουτρυμίων»—και μού άπάγγειλε, γιατί τά θυμότανε άπόξω, τά θαυμάσει λόγια πού λέει παραμιλητός για τήν «πατριδα των ρόδων» ή Μάρθα πόν Περικλή—γιατί ο Περικλής πού δράμ αυτό είναι ο ίδιος ο Καμπίσης:

— «... Κοιτάχτε αυτή τή γλάστρα με τά ρόδα.

Α, αυτά τά ρόδα τ' Απριλιάτικα πού τά χάνεινε ή Λοκούστα, έχουνε πατριδα. Πόσο εδωχισμένες είναι οι τριανταφυλλιές. Είναι καυφορμένες εκεί πού φέρωσαν. Γύρω τους συγκεντρώνουν όλο τον κόσμο τους. Η ζωή τους κι ο θάνατός τους σ'όν τόπο της γέννησής τους πάντα. Ο ίδιος πάντα άερας. Μ' ένοείτε; Έχουν πατριδα μιά πατριδα όρισμένη...»

Στά χειρόγραφα πού μού χάρισε ή μάνα του διέ βρήκα ούτε γραμμή άλλη από τους «Λεκαπηνούς». Ό,τι δημοσίεψα μονάχα.

Α. Η. Τ.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΥ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΟΥ

(Δίβρη του δήμου Λαμπείας της Ήλείας).

Όντας τό στοιχειά του τόπου έπάλευαν άναμεταξύ τους, γανωμένα σάν άλογα ψαρά και σάν άλογα ντοριά, ένίκησε τό τωρινό στοιχειό, και έδιωξε τό άλλο μ' αυτή τήν τέχνη. Έσκασε πρώτα με τό πόδι του τή γη και έρτειασε λάκκο και έκρυψε μέσα έναν άνθρωπο, και του έδωσε μιά σιδεροματσούκα και τίν έδιάταξε να χτυπάη τό άλλο στοιχειό σ'ό ζερβύ ριζαύτι και έτσι τό ένίκησε και τό έδιωξε. Άπάνω όμως σ'όν πόλεμο, κάποτε ο κρυμμένος άνθρωπος έβήρεγε κατά λάθος τους φίλους του, και τότες εκείνοι έφωναζανε τό σύνθημα: «Κομμάς σ'τά χέρια σου!» Και ο άνθρωπος έκταλάβχινε τό λάθος και δίν ζανχτύπαγε τους φίλους του.

λευτος εκεί, τό ανάγκασε τέλος νάλλάξη τό δρόμο του, κατακουρασμένο από τήν άγωνία.

— Άκούτ' εκεί δύναμη! αυτό καταντάει... άδιαντροπιά! Και όμως... να, πού ένα τέτοιο δά βραχάκι σέ κάνει όποιος θέλει, και νάμην κουνιέται απ' τον τόπο του!... Καθώς καταλαβαίνω... ή πλιό άναπαμένη και μπέικη ζωή είναι του βράχου!... Δέ θάταν άσκημο, Νεραϊδόουλα μου, να με σταματήσης εδώ πά, να πήξω, να κρυσταλλώσω και να σου γίνω άτάλευτος και δυνατός... σάν και του λόγου του!

Ό,τι είπε και έγινε.

Η χρυσομαλλούσα Νεραϊδόουλα του χτυπάει με τό διαμαντένιο ραβδάκι της τό ποταμάκι, άφρισμένο ακόμα, και άμέσως όλο εκείνο τό δροσερό νεράκι, έγινε κάτωσπρος βράχος... άπάνου όμως στή ράχη του άλλου βράχου, πού έβασάνιζε τό ποταμάκι νάλλάξη τό δρόμο του!

— Να ζωή, είπε τότε περίχαρος ο νέος βράχος! Άνάπαψη και βραχοκαβαλαρία! Δροσιά και ύπνος! Θα ξεκουραστώ τέλος!

Τήν άλλη μέρα βλέπει δυο άνθρώπους, νάρχουνται κατά τό μέρος του. Ο ένας έφαινότανε σάν περιβολάρης, ο άλλος άρχατικός: έκρατούσε ο δεύτε-

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ: Για τήν Ελλάδα Δρ. 10.—Για τό Έξωτερικό φρ. 10

20 λεπτά τό κάθε φύλλο λεπτά 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στά κώσκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμορφιάς, Όπουγετου Οικονομικών, Σταθμού Τραχιδοδρόμου (Όφθαλματρειών) Σταθμού Όπουγειου Σιδηροδρόμου (Όμορφιάς)στο καρποπωλείο Σαρρή Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια, και στο βιβλιοπωλείο «Έστίας» Γ. Κολάρου.

Η συντρομη του πληρώνεται μπροστά κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΝΑ ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΟ

βιβλίον δημοσιεύουν οι «Καιροί». Αίτοι τό είπανε εροητευτικό». Έμεις δέν τό λέμε. Γιατί τό βιβλίον της κοιτέσας Ριαγκούο κ'άθε άλλο είναι παρά γοητευτικό. Αν κανένας Ρωμιός δημοσίευε τέτοιο βιβλίον για τήν πατριδα του—άν δηλ. κανένας Ρωμιός άρνούτανε τήν πατριδα του και γνώτανε Βούλγαρος ή Γαλιός ελκήκος, μόνο και μόνο γιατί ο Θεοτόκης είναι προσηυπουργός, ή ο Μισορώτης καθηγητής του Πανεπιστημίου, ή για καμ'άλλη τέτοια άφορητή.— ο Ρωμιός αυτός θάτανε προδότης κ' οι «Καιροί» πρώτοι θά τότε λούζανε με τό πιο βρωμιακό επίθετο.

Άπάνου κάτω κάτω τέτοιο, ίσως και χειρότερο, κάνει σήμερα ή κοιτέσσα Ριαγκούο. Διανοητόντας τή φυγή της από τή Γαλλία, τήν πατριδα της, τυπώνει μιά φυλλάδα και μ'ας λέει πώς άναγκάστηκε να φύγει από τήν πατριδα της, γιατί ή πατριδα της

βουτήχτηκε στον εθνικό και πολιτικό βούρνο, άφου βρεθήκανε μερικοί τίμιοι άνθρωποι νάζητήσουνε τήν αναθεώρηση της δίτης του Δρεπφούδς και μερικοί άλλοι να κυνηγήσουνε—ίσως κι άδυνα—τόν κήσο.

Τό εροητευτικό βιβλίον γι' αυτές τις δυο σπουδαίες άφορητές καταδικάζει τή Γαλλία ως τό πιο άνήθικο κράτος του κόσμου.

Η εθνεγική κοιτέσσα μ'ας ξεμολογείται πώς ήθελε δά κ' έγινε πατριώτισσά μας από άγάπη στήν άρχαία Ελλάδα. Θα της θυμήσουμε λοιπόν και μεις τί έλεγε ένας μεγάλος πολίτης της Άρχαίας Ελλάδας, ο Σωκράτης, και να μ'ας συμπαιδάει:

— Κράμα και να μη τό ξέρεις, κυρά μου, πώς από τον πιαδρα κι απ' τή μητέρα κι απ' όλους τους άλλους προγόνους, τοίσιμαίτερο πρώτοι είναι ή πατριδα και λαμπρότερο και ιερότερο και σε πιο τιμημένη σειρά και για τους θεούς και για τους μυαλωμένους άνθρώπους, και πρέπει να τή σέβεται και πιοτερο ναούς και να χαιδεύεις πατριδα θυμωμένη πια πατέρα. Και ή εάν της άποδεχτείς τό δίνο σου ή να κάνεις όσα σου προσιτάει, και να παθαίνεις, αν προσιτάει τίποτε να πάθει, με ήσυχία, είτε να χτυπηθείς, είτε να δεθείς, είτε σε πηγάει σε πόλεμο για να πληρωθείς ή να πεθάνεις, πρέπει να τά κάνεις αυτά, κ' έτσι θέλει τό δίνο, κι όχι να τ'ο αβέβαια μήτε να γ'ερίεις...

Ας άνοίξει τον «Κοίτων» ή κυρά να βρεί τή συνέχεια. Για τους «Καιρούς» και δέ λέμε τίποτα. Αίτοι τήν κυκλοφορία τους κοιτάζουν. Και για τήν κυκλοφορία της μιά Άθηναϊκή φημερίδα όχι μονάχα τό βιβλίον της κοιτέσας βρίσκει γοητευτικό, μα και τους Βουλγάρους κομματαζήδες άγρους Φιλέλληνες:

ΕΝΑΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

τ'ήν περασμένη βδομάδα, ο φονιάς του άτυχου Κασαβέτη, έφυγε από τά χέρια του νοματάρχη πού τότε συνόδεσε. Καλά έκανε κ' έφυγε ο άνθρωπος. Η Πολιτεία τούδωσε μέλιστα και τά μέσα να φύγει, άφου ο κ. νοματάρχης, ο έπίσημος δά άντιπρόσωπος της Πολιτείας σ' αυτή τήν περίσταση του φέρθηκε ήμερα κ' ευγενικά, σά φίλος, κι όχι σά φυλάκας.

Αν είτανε στή θέση του κ. Κοιάνη κανένας χωριάτης ή κανένας φτωχός ραγιάς του κ. Λεβίδη, ο κ. νοματάρχης θα τον έδενε πιστάγκωνα και θα τον οδηγούσε ίσια από τό πιδροδρόμο σά μπουντρούμια της Μοιραρχίας.

Η Νεραϊδα τώρα ξεκαρδισμένη από τά γέλοια, έρχεται πίσω από τό βράχο, χωρίς να του είπή τίποτα. Αύτός όμως εξακολουθούσε παγωμένος από τήν τρομάρα του να λέη:

— Κυρά-Νεραϊδα! Θαρρώ, πώς τό καλύτερο πράμα είναι να γίνη κανείς... Πετροπελεκητής, πού να σου χ'ε τέτοια δύναμη να σου ξεφυτεύη για ένα άπομεσήμερο... βράχο άλκκερο... μέλιστα για βράχο άσκλητο! Άχ, και να εγινόμενα... Πετροπελεκητής!

Η Νεραϊδα ξεκαρδισμένη από τά γέλοια... χωρίς να δισταξη καθόλου, άκουμπάει τή διαμαντένιο ραβδάκι πού κρατούσε σ'ό κρινοδάχτυλο χερσικής της άπάνου στήν κορφή του διδυμου βράχου... και γίνηκε άφαντη, σάν Νεραϊδα πού είταν. — Ο Πετροπελεκητής, σάν φρεωτός έπετούσε από τή χροά του... και πριν περάση μιά στιγμή, χωρίς να τό καταλάβη, χωρίς να θυμάται τίποτις απ' όλα όσα είδε και έπέρασε, εβρήθηκε κατά τό δειλινό σ'ό παλιό του λατομείο, λέγοντας στους συντρόφους του:

— Καλή νύχτ' άδέρφια! Αύριο έχουμε πληρωμή... θα ξεφαντώσουμε... σάν Θεο!

Σπέτσος

ρος σ'τά χέρι σφυρί και λαστό, ο πρώτος, είτανε καταλασπωμένος χέρια και πόδια.

Άφου έσταθήκανε πίσω από τό δίδυμο βράχο, λέει ο περιβολάρης.

— Πετροπελεκητή μου, έτούτη είναι ή δουλειά... τάπομεσήμερο κόπιασε να τον πετάξουμε από δω... μες έμποδίζει, βλέπεις, τό νερό νάρχεται σ'όν κήπο και άναγκάζομαστε να τό φέρνουμε από κει, πού μες κάνει πολυ κόπο... Τώρα δέν άδειάζεις, άφου δά έδωκας τό λόγο σου άλλου... τί περιμένω όμως ύστερα χωρίς άλλο...

— Θάρθω και ξένονικες νάχομε και κ'ετι να τσιμπήσουμε, κομπάρους... Γεια σου!

Ο πετροπελεκητής έτράβηξε τον πέρα δρόμο ο περιβολάρης έμπήκε σ'όν κήπο του.

Μά ο νέος βράχος σάν άκουσε τήν διμιλία του περιβολάρη και του πετροπελεκητή, άρχισε να συλογιέται και πριν του σπάσουν τό κεφάλι να πονοκεφαλάη και νάναστενάξη καταπικραμένος.

— Χρμ! Άσκημη δουλειά! σάν πολυ δύσκολα τά βράκαμε! Όστε πρώτα πού σου ζήλεψα! Βράχος! Άκούτ' εκεί! Δηλαδή πούρχεται άξαφνα ο πετροπελεκητής και με τό άλύπητο σφυρί του σου τπάζει τά κόκαλα άψε-σβύσε! Ω τρομερό τέλος, Νεραϊδα μου, Νεραϊδα μου!